

ARGUMENTET E TEUHIDIT

Nga Sheikhul-Islam

Muhammed bin 'Abdul-Uehab

SELEFI **ORG**
Kurani dhe Suneti
sipas kuptimit të Selefëve të këtij Umeti

Argumentet e Teuhidit

Pyetje 1: Kush janë tri parimet themelore që njeriu e ka detyrë t'i mësojë?

Përgjigje: Robi duhet të ketë dije rreth Zotit të tij, Fesë së tij dhe Pejgamberit të tij, Muhamedit (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sellem*).

Pyetje 2: Kush është Zoti yt?

Përgjigje: Zoti im është Allahu, Ai i Cili me mirësitë e Tij më ka rritur mua dhe çdo gjë që egziston. Është i Adhuruari im, pos të Cilit s'ka të adhuruar tjetër me të drejtë. Dhe argument për këtë është thënia e të Lartësuarit:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

“E gjithë lavdia është për Allahun, Zotin e gjithçkaje që ekziston.”¹

Gjithçka përveç Allahu është e krijuar prej Tij dhe unë jam prej atyre krijesave.

Pyetje 3: Çfarë kuptimi ka fjala Zot (Rab)?

¹ El-Fatiha, 2.

Përgjigje: “Mbreti (*el-Malik*), i Adhuruari me të drejtë (*el-Ma’bud*), Ai që ka të nënshtruar çdo gjë (*el-Mutesarrif*). Dhe Ai është i Vetmi që e meriton adhurimin.

Pyetje 4: Qysh e njohe Zotin tënd?

Përgjigje: “Unë e njoh atë nëpërmjet Shenjave të Tij dhe ato që ka krijuar Ai. Prej Shenjave të Tij janë nata dhe dita, dielli dhe hëna. Prej krijimit të Tij janë shtatë qiejt dhe krejt çfarë ka në to, shtatë tokat dhe krejt çfarë ka në to, si dhe gjithëçka që ndodhet ndërmjet këtyre të dyjave.

Argument është thënia e të Lartësuarit:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾²

“Dhe nga Shenjat e Tij janë nata dhe dita edhe dielli dhe hëna. Mos u bini në sexhde (në adhurim) as diellit e as hënës, por bini në sexhde vetëm Allahut i Cili i krijoi ato, nëse jeni vërtet që e adhuronit Atë.”²

Dhe thënia e të Lartësuarit:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

² Fussilet, 37.

“Vërtet që Zoti juaj është Allahu, i Cili krijoi qiejt dhe tokën në gjashtë ditë dhe pastaj Ai u ngrit lart e qëndroi mbi Arsh (Fronin e Tij Madhështor vërtet ashtu siç i shkon Madhështisë së Tij). Ai sjell natën si mbulesë të ditës dhe secila duke synuar tjetrën pandërprerë; dhe Ai krijoi edhe diellin, edhe hënë, edhe yjet të nënshtruar ndaj Urdhërit të Tij. Padyshim që i Tij është Krijimi dhe Komandimi. I Shenjtëruar dhe i Lartësuar është Allahu, Zoti i Gjithësisë.”³

Pyetje 5: Kush është Feja jote?

Përgjigje: Feja ime është Islami. Islami është dorëzim dhe nënshtrim Allahut të vetëm.

Argument për këtë është thënia e të Lartësuarit:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾

“Vërtet feja (e vërtetë dhe e pranuar) tek Allahu është Islami.”⁴

Dhe argument tjetër është thënia e të Lartësuarit:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

“Dhe kushdo që kërkon ndonjë fe tjetër përveç Islamit, ajo kurrë nuk do t’i pranohet atij dhe në Botën e Pastajme do të jetë prej të humburve.”⁵

³ El-A’raf, 54.

⁴ Aali-‘Imran, 19.

⁵ Aali-‘Imran, 85.

Dhe argument tjetër është thënia e të Lartësuarit:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

“Këtë ditë Unë e përsosa fenë tuaj për ju, plotësova Mirësinë Time mbi ju dhe zgjodha për ju Islamin fe.”⁶

Pyetje 6: Cilat janë shtyllat mbi të cilat është ngritur kjo Fe?

Përgjigje: Islami është ngritur mbi pesë shtylla. E para është dëshmia se s’ka të adhuruar me të drejtë përpos Allahut dhe se Muhamedi (sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem) është rob dhe i Dërguari i Tij; pastaj është falja e Namazit, dhënia e Zekatit (një pjesë e caktuar nga pasuria vjetore e Muslimanit të cilën ai duhet t’ua japë Muslimanëve nevojtarë), agjërimi i muajit të Ramadanit dhe kryerja e Haxhit një herë në jetë për ata që kanë mundësi.

Pyetje 7: Çfarë është Imani?

Përgjigje: Imani është që të besosh Allahun, Melaiket (Ëngjëjt) e Tij, Librat e Tij, të Dërguarit e Tij, Ditën e Gjykimit dhe të besosh Kaderin, të mirën dhe të keqen që vjen nga Kaderi (Paracaktimi) i Allahut.

Argument është thënia e të Lartësuarit:

﴿ءَاْمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلُّ ءَاْمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ ۚ وَكُتُبِهِ ۚ وَرُسُلِهِ ۚ﴾

⁶ El-Ma’ideh, 3.

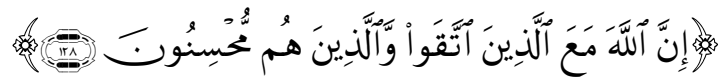
“I Dërguari beson në çfarë i është zbritur atij nga Zoti i tij dhe po kështu edhe besimtarët (besojnë bashkë me të). Gjithësecili prej tyre beson në Allahun, në Melekët e Tij, në Librat e Tij dhe në të Dërguarit e Tij.”⁷

Pyetje 8: Çfarë është Ihsani?

Përgjigje: Ihsani është që ta adhurosh Allahut sikur ti po e shikon Atë; por edhe pse ti nuk mund të shohësh Atë, Ai të shikon ty.

Argument është thënia e të Lartësuarit:

“Vërtet, Allahu është me ata që i frikësohen Atij (duke i përmbushur detyrimet ndaj Tij) dhe që janë muhsinun (punëmire).”⁸

Pyetje 9: Kush është Profeti yt?

Përgjigje: Profeti im është Muhamedi, i biri i ‘Abdullahut, i biri i ‘Abdul-Mutalibit, i biri i Hashimit. Hashimi është nga Kurejshët, Kurejshët janë nga Kinanët, Kinanët janë nga Arabët, Arabët janë pasardhës të Isma’ilit, i biri i Ibrahimit, Isma’ili është pasardhës i Ibrahimit, kurse Ibrahimit është nga pasardhësit e Nuhut, mbi ta qofshin lavdërimet dhe bekimet e Allahut.

⁷ El-Bekareh, 285.

⁸ En-Nahl, 128.

Pyetje 10: Me çfarë u bë ai Profet (Nebij) dhe me çfarë u bë i Dërguar (Rasul)?

Përgjigje: Ai u bë Profet me shpalljen e Sures ‘Alak dhe u bë i Dërguar me shpalljen e Sures Mudethir.

Pyetje 11: Kush është mrekullia e tij?

Përgjigje: Mrekullia e tij është Kur'ani, i cili i sfidoi të gjitha krijesat që të sjellin një sure të ngjashme me ato që përmban Kur'ani dhe askush nuk qe në gjendje që ta arrijë këtë megjithë oratorinë, shkathtësinë dhe armiqësinë e tyre kundër Kur'anit dhe pasuesve të tij.

Argument është thënia e të Lartësuarit:

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾﴾

“Dhe nëse ju dyshoni për atë (Kur'anin) që Ne i kemi zbritur robitorë (Muhammedit), atëherë bëni edhe ju një kapitull të ngjashëm me të dhe thirrni në ndihmë edhe dëshmitarët tuaj që i adhuronin në vend të Allahut, nëse jeni të sigurtë. Por nëse nuk e bëni dot atë dhe ju kurrë nuk mund ta bëni atë, atëherë kini frikë Zjarrin, lënda djegëse e të cilit janë njerëzit dhe gurët, i përgatitur për mosbesimtarët.”⁹

⁹ El-Bekareh, 23-24.

Dhe në një ajet tjetër, thënia e të Lartësuarit:

﴿قُلْ لِّبَنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ
وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾

“Thuaj: Nëse njerëzit dhe xhindët do të mblidheshin të gjithë së bashku për të nxjerrë një Kur’an si ky, ata nuk do ta bënë dot një të ngjashëm me të, madje edhe sikur ta ndihmonin njëri-tjetrin.”¹⁰

Pyetje 12: Çfarë argumenti ka që ai është i Dërguari i Allahut?

Përgjigje: Thënia e të Lartësuarit:

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ
وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾

“Muhammedi nuk është tjetër veçse i Dërguar. Tashmë shumë të Dërguar kanë kaluar para tij. Në qoftë se ai vdes ose vritet, atëherë a do të ktheheshit menjëherë prapa (në mosbesim)? Dhe ai që kthehet përsëri prapa, as dëmin më të vogël nuk i shkakton Allahut. Dhe Allahu do t’i shpërblejë falënderuesit.”¹¹

Dhe argument tjetër është Thënia e të Lartësuarit:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ﴾

¹⁰ El-Isra`, 88.

¹¹ Aali-Imran, 144.

“Muhammedi është i Dërguari i Allahut dhe ata që janë me të janë të ashpër ndaj mosbesimtarëve dhe të mëshirshëm ndërmjet veti. I sheh ata duke u përkulur (në Ruku) dhe duke rënë me fytyrë në tokë (në Sexhde).”¹²

Pyetja 13: Çfarë argumenti ka që Muhamedi është Pejgamber?

Përgjigje: Argument që Muhamedi është Pejgamber është thënia e të Lartësuarit:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾

“Muhamedi nuk është babai i ndonjë burri prej jush, por ai është i Dërguari i Allahut dhe vula e Pejgamberëve (i fundit prej tyre).”¹³

Dhe këto ajete janë argument që ai (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) është Pejgamber dhe se ai është vula e të gjithë Pejgamberëve.

Pyetje 14: Me çfarë e dërgoi Allahu Muhamedin (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*)?

Përgjigje: Ai e dërgoi me urdhërin që të adhurohet Allahu i vetëm e paortakë, që të mos adhurohet askush tjetër përkrah Allahut dhe ndaloj që të adhurohen krijesat, qofshin ëngjëj, pejgamberë, njerëz të mirë, gurë dhe pemë, siç ka thënë Allahu i Lartësuar:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

¹² El-Fet’h, 29.

¹³ El-Ahzab, 40.

“Ne nuk dërguam asnjë të dërguar para teje (O Muhamed) e të mos i kemi shpallur atij se: La ilahe il-la Ene (nuk ka të adhurar tjetër me të drejtë përveç Meje), pra më adhuroni vetëm Mua (dhe asgjë e askënd tjetër).”¹⁴

Dhe thënia e Allahut të Lartësuarit:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

“Dhe vërtet, Ne dërguam te çdo popull të dërguar (që të thonin): Adhuroni Allahun (të vetëm) dhe largojuni Tagutit (idhujve e zotrave të kotë).”¹⁵

Dhe thënia e të Lartësuarit:

﴿وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا يُعْبَدُونَ﴾

“Dhe ti pyeti ata (o Muhamed) të Dërguarit Tanë të cilët Ne i dërguam para teje: “A caktuam Ne ndonjëherë të adhurar të tjerë në vend të Rrahmanit (të Gjithëmëshirëshmit)?”¹⁶

Dhe thënia e të Lartësuarit:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

“Dhe Unë nuk i kam krijuar xhinët dhe njerëzit veçse që ata të më adhurojnë Mua.”¹⁷

¹⁴ El-Enbija, 25.

¹⁵ En-Nahl, 36.

¹⁶ Ez-Zukhruf, 45.

Dhe nga këto ajete kuptohet se me të vërtetë Allahu nuk i krijoi krijesat përveç se që ta adhurojnë Atë dhe ta veçojnë në adhurim. Prandaj Allahu çoi të dërguar tek robërit e Tij që t’i urdhërojnë ata për këtë gjë.

Pyetje 15: Çfarë ndryshimi ka midis Teuhidit Rububije dhe Teuhidit Uluhije?

Përgjigje: Teuhidi Rububije ka të bëjë me veprat e Zotit, si për shembull: krijimi, furnizimi, dhënia e jetës dhe vdekjes, zbritja e shiut nga qielli, mbirja e bimëve, si dhe drejtimi i të gjitha çështjeve (në Univers).

Kurse Teuhidi Uluhije ka të bëjë me veprat e robit, si për shembull: lutja (*ed-du’a*), frika nga dënimi i Allahut (*el-khauf*), shpresa në mëshirën e Tij (*er-rraxha’a*), mbështetja tek Ai (*et-teuekkul*), kthimi tek Ai me pendesë (*el-inabeh*), dëshira e përmalluar (*er-rragbeh*), druajtja prej Tij (*er-rrahbeh*), zotimi (*en-nedhr*), kërkimi i mbrojtjes (*el-istigatheh*) dhe forma të tjera të adhurimit.

Pyetje 16: Cilat janë disa nga llojet e adhurimit të cilat nuk mund t’i dedikohen askujt tjetër pos Allahut?

Përgjigje: Disa lloje të adhurimit janë: lutja (*ed-du’a*), *el-istigatheh* (kërkimi i mbrojtjes), *el-isti’aneh* (kërkimi i ndihmës), *edh-dhebh* (therja e kafshëve), *el-kurban* (bërja e kurbaneve), *en-nedhr* (bërja e zotimeve), *el-khauf* (frika nga dënimi i Tij), *er-rraxha’a* (shpresa në mëshirën e Tij), *et-teuekkul* (mbështetja në Allah), *el-inabeh* (kthimi

¹⁷ Edh-Dharijat, 56.

tek Allahu me pendesë), *el-mehabbbeh* (dashuria), *el-khashijeh* (frikërespekti), *er-rragbeh* (dëshira e përmalluar), *er-rrahbeh* (frika e tmerrëshme), *et-te’el-luh* (të mos marrësh askënd për të adhuruar pos Tij), *rukujja*, *sexhdeja*, *el-khushu’* (përulësia), *et-tedhelul* (ulja e vetvetes), si dhe madhërimi (*et-te’adhijm*) që është nga veçoritë e Uluhijes.

Pyetje 17: Kush është gjëja më madhështore që na ka urdhëruar Allahu? Dhe kush është gjëja më e madhe që na ka ndaluar Allahu?

Përgjigje: Gjëja më madhështore që na ka urdhëruar Allahu është veçimi i Tij në adhurim. Gjëja më e madhe që na ka ndaluar Allahu është të bërit Atij shok në adhurim, që do të thotë: t’i lutesh dikujt tjetër bashkë me Allahun, ose t’i dedikosh dikujt tjetër në vend të Allahut ndonjë nga llojet e adhurimit. Dhe dedikon ndonjë nga këto lloje të adhurimit dikujt tjetër në vend të Allahut, ai e ka marrë atë si zot dhe si të adhuruar dhe i ka shoqëruar Allahut të tjerë (në adhurim); ose kur me ndonjë nga llojet e adhurimit ai ka për qëllim dikë tjetër bashkë me Allahun.

Pyetja 18: Kush janë ato tri çështje që është detyrë t’i mësojë dhe t’i veprojë çdo Musliman dhe Muslimane?

Përgjigje: Çështja e parë është se Allahu na ka krijuar dhe na ka furnizuar dhe Ai nuk na ka lënë të jetojmë pa asnjë qëllim. Por, Ai na solli një të Dërguar. Andaj kush i bindet atij hyn në Xhenet dhe kush nuk i bindet atij hyn në Zjarr.

Çështja e dytë: se Allahu nuk është i kënaqur që dikush tjetër të ketë pjesë në adhurimin që meriton Ai, qoftë ky ndonjë engjëll i afërt tek Ai apo ndonjë peygamber i dërguar prej Tij.

Çështja e tretë: kushdo që i bindet të Dërguarit të Allahut (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*) dhe e veçon Allahun të vetëm në adhurim, nuk i lejohet atij që të marrë për miq e shokë ata që e kundërshtojnë Allahun dhe të Dërguarin e Tij (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*), edhe nëse ata janë nga njerëzit më të afërt.

Pyetje 19: Çfarë do të thotë Allah?

Përgjigje: Allah do të thotë: Ai i Cili ka të drejtën dhe meritën për t’u adhuruar nga të gjitha krijesat e Tij.

Pyetje 20: Përse të krijoi Allahu?

Përgjigje: Ai më krijoi që unë ta adhuroj Atë të vetëm.

Pyetje 21: Çfarë është adhurimi i Tij?

Përgjigje: Veçimi i Tij në adhurim dhe në bindje ndaj urdhërave të Tij.

Pyetje 22: Kush është argumenti për këtë?

Përgjigje: Thënia e Allahut të Lartësuar:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

“Unë nuk i kam krijuar xhinët dhe njerëzit veçse që ata të më adhurojnë Mua.”¹⁸

Pyetje 23: Çfarë është gjëja e parë që na ka obliguar Allahu?

Përgjigje: Të mohojmë kategorikisht çdo gjë që adhurohet në vend të Allahut dhe të besojmë Allahun (me Teuhid). Dhe argument për këtë është thënia e Allahut të Lartësuar:

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدْ

أَسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

“Nuk ka detyrim në Fe. Me të vërtetë, tashmë është sqaruar rruga e drejtë nga rruga e shtrembër. Ai që mohon Tagutin dhe beson në Allahun, atëherë ai është kapur pas lidhjes më të fortë e cila nuk këputet kurrë. Dhe Allahu është Gjithëdëgjues dhe i Ditur për gjithçka.”¹⁹

Pyetje 24: Kush është lidhja më e fortë e cila nuk këputet kurrë?

Përgjigje: Ajo është dëshmia “La ilahe il-lAllah”.

“La ilahe” nënkupton mohim, kurse “il-lAllah” nënkupton pohim.

¹⁸ Edh-Dharijat, 56.

¹⁹ El-Bekareh, 256.

Pyetje 25: Çfarë domethënie ka mohimi dhe pohimi tek kjo dëshmi?

Përgjigje: Mohimi hedh poshtë çdo gjë që adhurohet në vend të Allahut, kurse pohimi e kufizon të drejtën për t’u adhuruar vetëm ndaj Allahut të vetëm e të pashok..

Pyetje 26: Çfarë argumenti ka për këtë?

Përgjigje: Thënia e Allahut të Lartësuar:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ﴾

“(Kujto) kur Ibrahim i tha të atit dhe popullit të tij: “Në të vërtetë, Unë i urrej dhe s’kam të bëj fare me ato që adhuron ju.”²⁰

Ky ishte argument për mohimin.

Kurse ky është argument për pohimin:

﴿إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي﴾

“Përveç Atij, që më ka krijuar.”²¹

Pyetje 27: Sa tagutë²² janë?

²⁰ Ez-Zukhruf, 26.

²¹ Ez-Zukhruf, 27.

²² **Shënim i përkthyesit:** Ka thënë Kurtubiu *rahimehullah* në Tefsirin e tij (*el-Xhami’u li-Ahkamil-Kur’an*, 3/283): “El-Xheuherij ka thënë: Taguti është fallxhori, Shejtani dhe çdo kokë e devijimit.”

Përgjigje: Tagutët janë të shumtë, por më kryesorët janë pesë: Iblisi (mallkimi Allahut qoftë mbi të), kushdo që adhurohet dhe është i kënaqur me atë adhurim, kushdo që i thërret njerëzit që ta adhurojnë, kushdo që pretendon se ka dije rreth Gajbit (të Fshehtës e të Padukshmes) dhe kushdo që nuk gjykon me ligjet që ka zbritur Allahu²³.

Ka thënë Shejkh Ibn ‘Uthejmini *rahimehullah* në *Sherh Usuli eth-Thelatheh* (fq. 151): “Përkufizimi më i mirë që është thënë për fjalën Tagut nga aspekti terminologjik është ai që ka përmendur Ibnul-Kajjim *rahimehullah* se ai – d.m.th. Taguti – është: “Çdo gjë me të cilën robi kalon kufirin e tij, me adhurim, me pasim dhe me bindje.” Dhe me adhurim, pasim dhe bindje kihet për qëllim njerëzit e prishur, kurse njerëzit e devotshëm nuk konsiderohen Tagutë, edhe nëqoftëse ata adhurohen, pasohen apo u binden të tjerët. Kështu që, bustet që adhurohen në vend të Allahut janë Tagutë; dhe poashtu dijetarët e këqinj që thërrasin në devijim, në kufër apo që thërrasin në bidat, apo në lejimin e asaj që ka ndaluar Allahu, apo në ndalimin e asaj që ka lejuar Allahu, edhe ata janë Tagutë...”

²³ **Shënim i përkthyesit:** Ka thënë Shejkh Ibn ‘Uthejmini *rahimehullah* në shpjegimin e kësaj pike: “Kurse sa i përket mosgjykimit me atë që ka shpallur Allahu, atëherë kjo – ashtu siç gjendet në Librin Madhështor – është tri llojëshe: ajo që është **kufër** (mosbesim), ajo që është **dhulm** (padrejtësi), dhe ajo që është **fisk** (mosbindje), çdonjëra sipas shkaqeve të ndryshme për të cilat është bërë gjykimi (me ato ligje që nuk janë shpallur nga Allahu).

1 – Nëse një person nuk gjykon me atë që ka shpallur Allahu për shkak se ndjek epshet e tij, duke e ditur që e vërteta është tek ajo që ka gjykuar Allahu, atëherë ky nuk ka mohuar, mirëpo ai është ose **fasik** (i pabindur, i prishur), ose **dhalim** (zullumqar, i padrejtë).

2 – Ose kur ai vendos në fuqi (*jeshra*) një gjykim të përgjithshëm (*hukman ‘amman*) i cili pasohet nga Umeti dhe ai e konsideron (këtë gjykim) të dobishëm dhe nuk e ka të qartë (realitetin e tij), atëherë edhe ky nuk mohon poashtu, sepse shumë nga udhëheqësit kanë injorancë për sa i përket dijes Sheriatike. Dhe ai që nuk e njeh gjykimin e Sheriatit shpesh herë lidhet mbas atyre (që nxjerrin këto gjykime), dhe ata (udhëheqësit) e konsiderojnë atë (që nxjerr këto ligje apo gjykime) si dijetar të madh. Dhe si rezultat i gjithë kësaj ndodh kundërshtimi (i Sheriatit).

3 – Dhe nëse ai nuk e njeh Sheriatin, mirëpo gjykon me këtë ligj apo nxjerr këtë ligj dhe pastaj e bën atë kod ligjor që ta ndjekin njerëzit, dhe beson (*jete’kid*) se ai është **dhalim** (zullumqar) për këtë që po bën dhe se e vërteta është tek ajo që ka ardhur në Kur'an dhe në Sunet, atëherë ne nuk mund të bëjmë tekfir mbi të.

4 – Por ne mund të bëjmë tekfir:

a) atë që konsideron një legjislacion tjetër përveç atij të Allahut se është më i përshtatshëm për njerëzit.

b) ose mbi atë që beson se ky legjislacion është i barazvlefshëm me legjislacionin e Allahut ‘Azze ue Xhel-le. Atëherë ky është qafir sepse ai përgënjeshtrojnë thënien e Allahut *Tebarake ue Te’ala*: “A nuk është Allahu Më i Miri i të gjithë gjykuesve?” Dhe gjithashtu thënien e Tij: “Mos vallë ata kërkojnë gjykimin e Kohëve të Injorancës? Dhe kush është gjykues më i

Pyetje 28: Cilat janë veprat më të mira mbas dy dëshmime?

Përgjigje: Veprat më të mira mbas dy dëshmime janë: pesë namazet, të cilat kanë kushte, shtylla dhe obligime.

Kushtet (shurutet) më madhore të namazit janë:

- 1- Islami,
- 2- pastaj logjika (*el-Akl*),
- 3- pastaj aftësia për të dalluar (*et-Temjiiz*),
- 4- largimi i papastërtisë trupore (*el-Hadeth*),
- 5- dhe papastërtisë në rroba (*en-Nexhaseh*),
- 6- mbulimi auresit,
- 7- drejtimi kah kibla,
- 8- hyrja e kohës së namazit,
- 9- dhe Nijeti²⁴.

Shtyllat (arkanet) e tij janë katërmëdhjetë:

- 1- qëndrimi në këmbë sipas mundësisë,

mirë sesa Allahu për popullin që është i bindur (në besimin e tij)?”
<http://www.youtube.com/user/AlbanMalaj?feature=mhee#p/u/36/FgOdbmyM1VY>

²⁴ **Shënim i përkthyesit:** Shejkh ‘Abdul-‘Aziz Ibn Baz, Allahu e mëshiroftë, ka thënë: “Bërja e nijetit me zë është bidat, kurse bërja e tij me zë të lartë është gjynah akoma më i keq. Suneti kërkon vetëm që nijeti të bëhet me zemër, sepse Allahu *Subhanehu ue Te’ala* e di se çfarë mbahet sekret dhe çfarë është e fshehtë, ngaqë Ai thotë: **“Thuaju: Vallë, a do ta njoftoni Allahun për fenë tuaj, ndërkohë që Ai di gjithçka që përmbajnë qiejt dhe Toka?!”** [el-Huxhurat, 16] Nuk ka asnjë transmetim të saktë për nijetin me zë as nga Pejgamberi (*sallAllahu ‘alejhi ue sellem*), as nga Sahabët (*radijAllahu ‘anhum*) dhe as nga dijetarët që erdhën pas tyre. Nga kjo kuptohet që bërja e nijetit me zë është padyshim e ndaluar, është bidat dhe një gjë e shpikur. Dhe Allahu është Dhënësi i suksesit.” [Fetaua Islamiyeh, vëll. 1, fq. 253]

- 2- tekbiri fillestar,
- 3- recitimi i sures fatiha,
- 4- rukuja,
- 5- ngritja nga rukuja,
- 6- rënia në sexhde mbi shtatë pjesë të trupit (dy këmbët, dy kupat e gjunjve, dy pëllëmbët dhe balli me gjithë hundën),
- 7- drejtimi pas sexhdes,
- 8- ulja ndërmjet dy sexhdeve,
- 9- qetësia gjatë kryerjes së këtyre shtyllave të namazit,
- 10- kryerja e shtyllave të namazit sipas rradhës së tyre,
- 11- teshehudi i fundit,
- 12- ulja në teshehud,
- 13- dërgimi i salavateve për Pejgamberin,
- 14- dhe dhënia e selamit.

Kurse obligimet (uaxhibatet) e namazit janë tetë:

- 1- të gjitha tekbiret me përjashtim të tekbirit fillestar,
- 2- thënia “Subhane Rabbij el-‘Adhiym” në ruku,
- 3- thënia “Semi’a-Allahu limen-hamideh” për imamin dhe për atë që falet vetëm,
- 4- thënia “Rabbena ue leke el-Hamdu” për imamin, për ata që falen pas imamit dhe për atë që falet vetëm,
- 5- thënia “Subhane Rabbij el-‘Ala” në sexhde,
- 6- thënia “Rabbi-gfirlij” në uljen ndërmjet dy sexhdeve,
- 7- teshehudi i parë (thënia “**Ettehiyatu lil-lahi**” dhe shehadeti “**Esh`hedu en-La ilahe il-lAllah...**”),
- 8- dhe ulja në teshehudin e parë.

Kurse çdo lëvizje apo thënie tjetër përveç këtyre konsiderohet sunet.

Pyetje 29: A do t’i ringjallë Allahu krijesat mbasi që kanë vdekur? A do t’i marrë ato në llogari për veprat e tyre të mira apo të këqija? A do ta fusë në Xhenet atë që iu bind Atij? Dhe a do ta fusë në Zjarr atë që e mohoi Allahun dhe i shoqëroi të tjerë në adhurim?

Përgjigje: Po, dhe argumenti është Thënia e të Lartësuarit:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبُّونَ بِمَا عَمِلْتُمْ
وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

“Mohuesit kujtojnë se nuk do të ringjallen kurrësi. Thuaju: “Po, për Zotin tim, me siguri që do të ringjallen e pastaj do të njoftoheni për atë ç’keni bërë!” Dhe kjo është e lehtë për Allahun.”²⁵

Dhe thënia e Tij:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ﴾

“Ne ju kemi krijuar prej tokës, aty do t’ju kthejmë dhe nga ajo do t’ju nxjerrim edhe një herë tjetër.”²⁶

Pyetje 30: Ç’grykim ka ai që ther kurban për dikë tjetër në vend të Allahut?

²⁵ Et-Tegabun, 7.

²⁶ Ta-Ha, 55.

Përgjigje: Gjykimi i tij është se ai konsiderohet kafir, murrtes (mohues dhe i dalë nga Islami), nuk lejohet të haet ajo që ther ai, sepse tek ajo bashkohen dy ndalesa:

E para: se ai është mish i therur nga një murrtes dhe mishi i therur nga murrtesi nuk lejohet me Ixhma.²⁷

E dyta: sepse ai është mish që iu është dedikuar të tjerëve në vend të Allahut, dhe me të vërtetë Allahu e ka bërë haram atë në Thënien e Tij:

﴿قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أَلْهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ﴾

“Thuaj: “Unë nuk gjej në atë që më është shpallur mua, asgjë që e ndalon njeriun të hajë çfarë të dojë, përveç kafshëve të ngordhura, gjakut të derdhur, mishit të derit – se këto janë të ndyta – dhe mishit që është therur në emër të dikujt tjetër në vend të Allahut.”²⁸

Pyetje 31: Cilat janë llojet e Shirkut?

Përgjigje: Llojet e Shirkut përfshijnë kërkimin e nevojave nga të vdekurit, kërkimin e mbrojtjes nga ata dhe kthimin kah ata (për arritjen e dobive dhe largimin e dëmeve). Dhe ky është themeli i Shirkut në të gjithë Botën, ngase veprat e të vdekurit janë ndërprerë

²⁷ **Shënim i përkthyesit:** “Ixhmaja është unanimiteti, pajtueshmëria e muxhtehidëve (dijetarëve) të këtij Umeti pas Pejgamberit (salallahu ‘alejhi ue sel-lem) për një gjykim Sheriatik.” [Sherh el-Usul min ‘Ilm el-Usul, fq.518, e Shejkh Ibn ‘Uthejmin rahimehullah.]

²⁸ El-En’am. 145.

tashmë dhe ai nuk posedon asfarë dëmi e dobie për veten e tij, e lëre më pastaj për atë që kërkon ndihmën e tij dhe i lutet që të ndërmjetësojë për të tek Allahu, e kjo vjen nga injoranca e tij rreth ndërmjetësit dhe të atij për të cilin kërkohet ndërmjetësimi, se s’ka dyshim që tek Allahu i Lartësuar nuk ndërmjetëson askush pa Lejen e Tij dhe se Allahu nuk e ka bërë kërkimin nga të tjerët sepër për të arritur Lejen e Tij; porse sepër për Lejen e Tij është përsosja e Teuhidit. Kurse ky mushrik ka ardhur me një sepër që e bën të ndaluar Lejen e Tij.

Dhe Shirku është dy llojësh:

Shirk që të nxjerr nga Feja, i cili është Shirku i Madh; dhe Shirku që nuk të nxjerr nga Feja, i cili është Shirku i Vogël, siç është shirku i syefaësisë (*er-Rrija`*).

Pyetje 32: Cilat janë llojet e Nifakut (hipokrizisë) dhe cili është kuptimi i tij?

Përgjigje: Nifaku është dy llojësh: nifak në besim dhe nifak në vepra.

Nifaku në besim është përmendur në Kur'an në shumë sure dhe Allahu i Lartësuar ua ka obliguar atyre shtresën më të ultë të Zjarrit.

Nifaku në vepra është përmendur në thënien e tij (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*):

أربع من كن فيه كان منافقاً خالصاً، ومن كانت فيه خصلة منهن كانت فيه خصلة من النفاق، حتى يدعها: إذا حدث كذب، وإذا عاهد غدر، وإذا خاصم فجر، وإذا أؤتمن خان.

“Kush i ka katër cilësi është munafik i vërtetë dhe kush ka vetëm një prej tyre ka një cilësi të nifakut (hipokrizisë) derisa ta heqë atë: nëse flet gënjen, nëse premtton e shkel premtimin, nëse debaton i kalon kufijtë dhe nëse i besohet diçka tradhëton.”

Si dhe në thënien e tij:

آية المنافق ثلاث: إذا حدث كذب، وإذا وعد اخلف، وإذا أؤتمن خان.

“Shenjat e munafikut janë tre: nëse flet gënjen, nëse premtton e shkel premtimin dhe nëse i besohet diçka tradhëton.”

Kanë thënë disa të virtytshëm: “Ky nifak mund të egzistojë bashkë me themelin e Islamit, mirëpo nëse nifaku bëhet akoma më i rëndë derisa të plotësohet i gjithë, atëherë njeriu zhvishet nga Islami tërësisht edhe nëqoftëse falet dhe agjëron dhe pretendon se është Musliman; ngase Imani merr fund nga këto cilësi. Dhe nëse ato cilësi plotësohen tek robi dhe nuk ka asgjë që ta ndalë atë nga ato cilësi, atëherë, në këtë rast ai është veçse një munafik i kulluar.

Pyetje 33: Cila është grada e dytë nga gradat e Fesë Islame?

Përgjigje: Grada e dytë është Imani.

Pyetje 34: Sa degë ka Imani?

Përgjigje: Imani ka shtatëdhjetë e ca degë, më e larta është fjala “La ilahe il-Allah” dhe më e ulta është largimi i një pengese nga rruga. Edhe turpi është prej Imanit.

Pyetje 35: Sa shtylla ka Imani?

Përgjigje: Imani ka gjashtë shtylla: të besosh Allahun, Melaiket e Tij, Librat e Tij, të Dërguarit e Tij, Ditën e Gjykimit dhe të besosh Kaderin (Përcaktimi), qoftë i mirë apo i keq.

Pyetje 36: Cila është grada e tretë nga gradat e Fesë Islame?

Përgjigje: Grada e tretë është Ihsani, i cili ka një shtyllë të vetme: që ta adhurosh Allahun sikur po e shikon Atë, por edhe pse ti nuk e shikon Atë, Ai padyshim që të shikon ty.

Pyetje 37: A do të merren njerëzit në llogari e do të shpërblehen pas ringjalljes për veprat që kanë bërë?

Përgjigje: Po, ata do të merren në llogari e do të shpërblehen për veprat që kanë bërë. Dhe argument për këtë është Fjala e të Lartësuarit:

﴿لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى﴾

“Për t’i shpërblyer ata që bëjnë keq, sipas veprave të veta e, për t’i shpërblyer ata që bëjnë mirë, me shpërblimin më të mirë.”²⁹

²⁹ En-Nexhm, 31.

Pyetje 38: Ç’grykim ka ai i cili mohon ringjalljes?

Përgjigje: Grykimi i tij është se ai është qafir (mosbesimtar). Dhe argument për këtë është Fjala e të Lartësuarit:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبُّونَ بِمَا عَمِلْتُمْ

وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

“Mohuesit kujtojnë se nuk do të ringjallen kurrësi. Thuaju: “Po, për Zotin tim, me siguri që do të ringjallen e pastaj do të njoftoheni për atë ç’keni bërë!” Dhe kjo është e lehtë për Allahun.”³⁰

Pyetje 39: A ka mbetur ndonjë popull të cilit Allahu nuk i ka çuar të dërguar që ta urdhërojnë që të adhurojnë Allahun të vetëm dhe të qëndrojnë larg Tagutëve?

Përgjigje: Nuk ka mbetur asnjë popull pa i shkuar ndonjë i dërguar. Dhe argument për këtë është Fjala e të Lartësuarit:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ آعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

“Dhe me të vërtetë Ne çuam tek çdo popull të dërguar (me urdhërin): Adhuroni Allahun (të vetëm) dhe qëndroni larg Tagutëve.”³¹

³⁰ Et-Tegabun, 7.

³¹ En-Nahl, 36.

Pyetje 40: Cilat janë llojet e Teuhidit?

Përgjigje: Lloji i parë është *Teuhidi Rububijeh*, të cilin e pohuan mosbesimtarët, sikurse ka ardhur në Fjalën e të Lartësuarit:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ
فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

“Thuaj: Kush ju ushqen nga qielli dhe Toka? Kush mundëson të dëgjuarit dhe të parit? Kush mund të nxjerrë të gjallën nga e vdekura dhe të vdekurën nga e gjalla? Kush i drejton gjërat? Ata do të thonë “Allahu”. E ti (o Muhamed) thuaj: Atëherë, përse nuk e keni frikë Atë?”³²

Lloji i dytë është *Teuhidi Uluhiyeh*, i cili është: ta bësh adhurimin me sinqeritet për Allahun të vetëm, pa dedikuar diçka prej adhurimit dikujt nga krijesat e Tij, sepse me fjalën “*Ilah* - i adhuruar” në gjuhën Arabe është për qëllim ai të cilit i drejtohet adhurimi. Ata thonin se Allahu është “*Ilahul-Eliheh* – i Adhuruari i të adhuruarve”, porse ata i bashkangjisnin Atij të adhuruar të tjerë, siç ishin njerëzit e devotshëm, melaiket, etj; dhe thonin se: “Allahu e do këtë gjë dhe ata (të adhuruarit) ndërmjetësojnë për ne tek Allahu.”

Lloji i tretë është *Teuhidi el-Esma` ues-Sifat* [Veçimi i Allahut të Lartësuar në Emrat e Tij të Bukur dhe Cilësitë e Tij të Larta]. Dhe

³² Junus, 31.

nuk plotësohet Teuhidi Rububijeh dhe Teuhidi Uluhijeh pa pohimin e Cilësive të Allahut. Tek kjo pikë mosbesimtarët janë më të logjikshëm se ata (që i atribohen Islamit) të cilët i mohojnë Cilësitë e Allahut.

Pyetje 41: Çfarë obligimi kam unë nëse Allahu më urdhëron për një çështje të caktuar?

Përgjigje: Ti ke obligim shtatë gjëra:

E para: të kesh dije rreth urdhërit.

E dyta: ta duash atë.

E treta: të jesh i vendosur për ta kryer atë.

E katërta: zbatimin e tij.

E pesta: ta kryesh atë me sinqeritet dhe në mënyrë të saktë.

E gjashta: të ruhesh nga ato gjëra që e anulojnë/e bëjnë të pavlerë atë.

E shtata: të jesh i palëkundur në të.

Pyetje 42: Nëse njeriu e di që Allahu e ka urdhëruar me Teuhid dhe e ka ndaluar nga Shirku, a zbatohen mbi të këto shtatë gjëra?

Përgjigje: Së pari: shumica e njerëzve (që i atribohen Islamit) e dinë që Teuhidi është e vërteta dhe se Shirku është e pavërteta, mirëpo ata largohen prej tij dhe nuk pyesin! Dhe ata e dinë që Allahu e ka bërë harram kamatën, e megjithatë ata shesin e blejnë pa pyetur! Dhe ata e dinë se është harram ngrënia e pasurisë së jetimit dhe është hallall përdorimi i saj në mënyrë të drejtë, mirëpo ata e përvetësojnë pasurinë e jetimit dhe nuk pyesin!

Së dyti: të ketë dashuri për atë që ka zbritur Allahu, ndërsa ai që e urren ka bërë kufër. Dhe shumica e njerëzve nuk e duan të Dërguarin, përkundrazi, ata e urrejnë atë bashkë me atë që solli ai, ndonëse ata e dinë se ajo është e shpallur nga Allahu.

Së treti: vendosmëria për të vepruar (në përputhje me urdhërin e Allahut). Shumë prej njerëzve e dinë dhe duan të veprojnë, mirëpo ata nuk kanë vendosmëri ngaqë frikësohen mos humbasin diçka prej interesave të tyre në dynja.

Së katërti: vënia në zbatim. Shumë prej njerëzve nëse kanë vendosmëri ose e vënë në zbatim, si përfundim ata heqin dorë nga vepra atëherë kur u flasin dijetarët ose njerëzit që ata i madhërojnë.

Së pesti: shumë prej atyre që e vënë në zbatim nuk e bëjnë me sinqeritet (për Allahun); e nëse e bëjnë me sinqeritet nuk e bëjnë të saktë (në përputhje me Sunetin e Pejgamberit ‘*alejhiss-salatu ues-salam*).

Së gjashti: Njerëzit e devotshëm kanë frikë mos veprat e tyre janë të pavlera, për shkak se Allahu i Lartësuar ka thënë:

﴿أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾

“...në mënyrë që të mos ju humbin veprat tuaja pa e ndier ju fare.”³³

Dhe kjo gjë (d.m.th. frika mos veprat janë të pavlera) është prej gjërave më të pakta në kohën tonë.

³³ El-Huxhurat, 2.

Së shtati: Të qënurit i patundur tek e vërteta dhe të pasurit frikë nga përfundimi i keq. Gjithashtu, kjo është prej gjërave më të mëdha të cilave u frikësohen njerëzit e devotshëm.

Pyetje 43: Çfarë do të thotë kufër dhe cilat janë llojet e tij?

Përgjigje: Kufri është dy llojesh:

① – Kufri që e nxjerr njeriun nga Feja; dhe ky kufër është pesë llojesh:

- **I pari:** kufri i përgënjeshtimit [*kufir et-tekdhiyb*]. Ka thënë i Lartësuari:

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ
إِنَّهُ لَا يَفْلَحُ الظَّالِمُونَ﴾

“A ka më zullumqar se ai ai që trillon gënjeshtër për Allahun ose i përgënjeshtrohet shpalljet e Tij? Vërtet, zullumqarët nuk do të shpëtojnë.”³⁴

- **I dyti:** kufri i kryeneçësisë dhe i refuzimit [*kufir el-istikbar uel Iba`i*], ndërkohë që në vetete e pohon të vërtetën. Ka thënë i Lartësuari:

﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ﴾

³⁴ El-En`am, 21.

وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥﴾

“Kur u thamë engjëjve: “Përuluni në sexhde para Ademit”, ata u përulën, përveç Iblisit, i refuzoi dhe u tregua kryenec dhe u bë mosbesimtar.”³⁵

- **I treti:** kufri i dyshimit [*kufir esh-shekk*], që është kufri i mëdyshjes. Ka thënë i Lartësuar:

﴿وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا
وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُدتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا﴾
﴿قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ
نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا﴾

“Pastaj ai hyri në kopshtin e vet dhe, duke qenë i padrejtë me vetveten, tha: “Unë nuk mendoj se kjo do të shkatërrohet ndonjëherë. Dhe nuk mendoj se do të arrijë ndonjëherë Ora (e Kiametit). Por, edhe nëse do të më kthejnë te Zoti im, sigurisht që do të gjej një vend më të mirë se ky (kopësht)”! Shoku i tij i tha, duke biseduar me të: “A e mohon ti Atë, i Cili të ka krijuar nga dheu, pastaj nga pika e farës dhe të bëri më në fund njeri të plotë?!”³⁶

- **I katërti:** kufri i braktisjes/largimit [*kufir el-iërad*]. Dhe argument për të është Fjala e të Lartësuarit:

³⁵ El-Bekareh, 34.

³⁶ El-Kehf, 35-37.

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ﴾

“Por ata që mohuan i kthejnë shpinën paralajmërimit.”³⁷

- **I pesti:** kufri i hipokrizisë [*kufr en-nifak*]. Dhe argument për të është Fjala e të Lartësuarit:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ﴾

“Kjo, sepse ata fillimisht besuan, pastaj mohuan, kështu që zemrat e tyre u vulosën dhe si pasojë ata nuk kuptojnë më.”³⁸

- ② – Kufri i vogël që nuk të nxjerr nga Feja, i cili është kufri i mirësisë (d.m.th. mohimi dhe mosmirënjohja ndaj mirësive të Allahut). Dhe argument për të është Fjala e Lartësuarit:

﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾

“Allahu e ka bërë shembull qytetin (e Mekës), i cili ishte i sigurt dhe i qetë. Atij i arrinin ushqime të bollshme nga të gjitha anët, por pastaj banorët e tij i mohuan dhuntitë e Allahut dhe Ai i bëri të shijojnë urinë dhe frikën, si ndëshkim për atë që bënë.”³⁹

Dhe Fjala e Tij:

³⁷ El-Ahkaf, 3.

³⁸ El-Munafikun, 3.

³⁹ En-Nahl, 112.

“Me të vërtetë njeriu është zullumqar dhe mosmirënjohës.”⁴⁰

“Atyre që duan jetën e kësaj bote dhe bukuritë e saj, Ne do t’ua shpërblejmë krejtësisht punët e tyre dhe në të nuk do t’u lihet gjë mangët. Këta janë ata për të cilët në botën tjetër nuk do të ketë kurrigjë, përveç Zjarrit. Do t’u shembet çdo gjë që kanë bërë në këtë jetë dhe do t’u zhvlerësohet ajo që kanë punuar.”⁴²

➤ I treti: Shirku i bindjes. Ka thënë i Lartësuari:

﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۚ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

“Ata i morën rabinët dhe murgjit e tyre për zota në vend të Allahut, si dhe Mesinë, të birin e Merjemes, ndërkohë që u urdhëruan të adhurojnë vetëm një të Adhuruar, pos të Cilit nuk ka tjetër që meriton të adhurohet. I lartësuar është Ai mbi gjithçka që ata ia shoqërojnë në adhurim.”⁴³

➤ I katërti: Shirku i dashurisë. Ka thënë i Lartësuari:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ﴾

“E megjithatë, disa njerëz zgjedhin (për të adhuruar) në vend të Allahut të tjerë, (duke i konsideruar) si të barabartë me Atë dhe duke i dashur siç duhet Allahu. Por ata që besojnë,

⁴² Hud, 15-16.

⁴³ Et-Teubeh, 31.

e duan shumë më tepër Allahun (se sa ç'i duan idhujtarët idhujt e tyre). Sikur zullumqarët të shihnin që tani çastin kur të përballen me ndëshkimin, do ta kuptonin se e tërë fuqia i përket Allahut dhe se dënimi i Tij është fort i ashpër.”⁴⁴

Lloji i dytë: Shirku i vogël, që është syfaqësia (*er-Rrija`*). Ka thënë i Lartësuari:

﴿فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

“Kështu, kush shpreson takimin me Zotin e vet, le të bëjë vepra të mira dhe të mos i shoqërojë askënd në adhurimin e Zotit të tij!”⁴⁵

Lloji i tretë: Shirku i fshehtë (*khafij*). Dhe argument për të është thënia e tij (*sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem*):

الشرك في هذه الأمة أخفى من ديبب النمل على الصفاة السوداء في ظلمة الليل.

“Shirku në këtë Umet është më i fshehtë se ecja e milingonës mbi një gur të zi e të lëmuar në një natë të errët pus.”

Pyetje 45: Cili është ndryshimi midis Kaderit dhe Kadasë?

Përgjigje: Kaderi vjen nga rrënja e fjalës “kadera” dhe është përdorur në kuptimin e sqarimit dhe qartësimi; dhe është përdorur gjithashtu shumicën e rasteve me kuptimin e Caktimit të Allahut për krijesat e Tij përpara ardhjes së të tyre në egzistencë.

⁴⁴ El-Bekareh, 165.

⁴⁵ El-Kehf, 110.

Ndërsa Kadaja përdoret me kuptimin e Gjykimit mbi Univers, për lëvizjen e paracaktimeve/fateve dhe ato që janë shkruajtur në librat e parë; gjithashtu kjo nënkupton edhe Kaderin, që është kuptimi i sqarimit dhe dallimit. Edhe Kaderi nënkupton gjithashtu Kadanë e cila është Gjykimi mbi Univers me ndodhjen e çdo gjëje të paracaktuar.

Kadaja përdoret gjithashtu për Gjykimin Fetar Sheriatik. Ka thënë i Lartësuar:

﴿ثُمَّ لَا تَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾

“...e pastaj, të mos ndiejnë kurrfarë dyshimi ndaj gjykimit tënd dhe të të binden ty plotësisht.”⁴⁶

Fjala Kada përdoret edhe me kuptimin e mbarimit dhe përfundimit, siç ka ardhur në Fjalën e të Lartësuarit:

﴿فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ﴾

“Dhe nëse përfundon namazi...”⁴⁷

Përdoret edhe me kuptimin e një veprimi specifik:

﴿فَأَقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ﴾

“Prandaj, bëj ç’të duash...”⁴⁸

⁴⁶ En-Nisa`, 65.

⁴⁷ El-Xhumu’ah, 10.

⁴⁸ Ta-Ha, 72.

Përdoret edhe me kuptimin e njoftimit dhe sjelljen e lajmit; ka thënë i Lartësuari:

﴿وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ
وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا﴾

“Ne i lajmëruam në Libër bijtë e Izraelit: “Ju do të bëni dy herë shkatërrim në tokë dhe do të tregoni arrogancë të madhe”.⁴⁹

Përdoret edhe me kuptimin e vdekjes, siç është thënia “*Kada fulanu*”, d.m.th. vdiq filani. Dhe ka thënë i Lartësuari:

﴿وَنَادَوْا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ﴾

“Ata do të thërrasin: “O Malik! Le të na japë fund Zoti yt!”⁵⁰

Përdoret për egzistencën e dënimit; ka thënë i Lartësuari:

﴿وَقُضِيَ الْأَمْرُ﴾

“Dhe u përmbush dënimi.”⁵¹

Përdoret me kuptimin e aftësisë për të bërë diçka në mënyrën më të saktë dhe më të përsosur, siç ka ardhur në Fjalën e Tij:

⁴⁹ El-Isra`, 4.

⁵⁰ Ez-Zukhruf, 77.

⁵¹ El-Bekareh, 210.

Shënim i përkthyesit: Ka thënë Imam el-Begauij në shpjegimin e këtij ajeti: “**Dhe u përmbush dënimi** – domethënë u obligua dënimi dhe mbaroi llogaria. Dhe kjo është mirësia e Allahut: gjykimi me drejtësi mbi krijesat Ditën e Kijametit.” [Tefsir el-Begauij, vëll. 1/fq. 198]

﴿وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ﴾

“Mos nxito për ta lexuar Kuranin para se të plotësohet shpallja e tij.”⁵²

Dhe përdoret me kuptimin e ndarjes dhe gjykimit, siç ka ardhur në Fjalën e të Lartësuarit:

﴿وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ﴾

“Dhe do të gjykohet midis tyre me drejtësi...”⁵³

Përdoret me kuptimin e krijimit, siç ka ardhur në Fjalën e të Lartësuarit:

﴿فَقَضَيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ﴾

“Ai krijoi shtatë qiej...”⁵⁴

Përdoret me kuptimin e urdhëresës dhe vendosjes, siç ka ardhur në Fjalën e të Lartësuarit:

﴿وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا﴾

“Dhe kjo është një çështje e vendosur tashmë.”⁵⁵

⁵² Ta-Ha, 114.

⁵³ Ez-Zumer, 69.

⁵⁴ Fussilet, 12.

⁵⁵ Merjem, 21.

Përdoret gjithashtu me kuptimin e një çështjeje fetare, siç ka ardhur në Fjalën e të Lartësuarit:

﴿أَمْرًا لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا إِيَّاهُ﴾

“Ai ju ka urdhëruar që të mos adhuroni askënd tjetër pos Tij.”⁵⁶

Përdoret gjithashtu me kuptimin e përmëshjes së nevojës, siç është thënia: “E plotësova nevojën time.”

Gjithashtu përdoret me kuptimin e imponimit të një gjykimi mbi dy veta që kanë konflikt me njëri-tjetrin.

Gjithashtu përdoret me kuptimin e kryerjes, siç ka ardhur në Fjalën e Tij:

﴿فَإِذَا قُضِيَتْ مِنْكُمْ﴾

“Pasi t’i kryeni ritet e haxhit...”⁵⁷

Kada në përgjithësi është emër i prejardhur nga folja “ikteda`” që nënkupton dhe tregon urdhërin e obliguar. Dhe “el-iktida`” është: dituria e vendosjes dhe sistemimit të gjërave. Për sa i përket thënies së disave, “Nuk habitem prej tij.” Thotë el-Esma’ij: “Mbetet dhe nuk mbaron.”

⁵⁶ Jusuf, 40.

⁵⁷ El-Bekareh, 200.

Pyetje 46: A është i gjithë kaderi për të mirë e të keqe nga Allahu apo jo?

Përgjigje: Kaderi në përgjithësi është për të mirë dhe për të keqe; transmetohet nga ‘Aliu i cili ka thënë: Ishim në një xhenaze në Bekijë Garkad dhe erdhi i Dërguari (sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem) dhe u ul. Edhe ne u ulëm rreth tij. Ai kishte me vete një thuper, e uli atë poshtë dhe filloi të shkaraviste në tokë me thuprën e tij, pastaj tha:

ما منكم من احد، ما من نفس منقوسه إلا وقد كتب الله مكانها في الجنة والنار، وإلا قد كتبت شقية أو سعيدة.

“Çdonjërit prej jush dhe çdo njeriu Allahu ia ka shkruajtur vendin e tij në xhenet ose në zjarr, ka shkruajtur për të se do të jetë i lumtur ose fatzi.”

Tha ‘Aliu: Një burrë tha: “A t’i mbështetemi asaj që është shkruajtur për ne dhe t’i lëmë veprat?” Ai (sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem) tha:

من كان من أهل السعادة فسيصير إلى عمل أهل السعادة، ومن كان من أهل الشقاوة فسيصير إلى عمل أهل الشقاوة.

“Kush është prej njerëzve të lumturisë do t’i lehtësohen veprat e njerëzve të lumturisë; dhe kush është prej njerëzve fatzinj do t’i lehtësohen veprat e njerëzve fatzinj.”

Pastaj recitoi:

﴿فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٦٦﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦٧﴾ فَسَنِيَرُهُ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَمَّا مَنْ خَالَ ﴿٦٩﴾ وَأَسْتَغْنَىٰ ﴿٧٠﴾ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٧١﴾ فَسَنِيَرُهُ لِلْعُسْرَىٰ ﴿٧٢﴾﴾

“Sa i përket atij që jep (për Hir të Allahut), ka frikë (nga Ai) dhe dëshmon për vërtetësinë e më të bukurës (besimit), Ne do t’ia lehtësojmë atij rrugën drejt shpëtimit. Kurse atij që është koprrac, ndihet i vetëmjaftueshëm dhe e quan gënjeshtër më të bukurën (besimin), Ne do t’ia lehtësojmë rrugën drejt dënimit.”⁵⁸

Dhe në hadith ka ardhur:

واعملوا فكل ميسر، أما أهل الشقاوة فييسرون لعمل أهل الشقاوة، وأما أهل السعادة فييسرون لعمل أهل السعادة.

“Punoni sepse çdo njeri është i lehtësuar (në veprat e tij): njerëzve fatzinj do t’u lehtësohen veprat e fatzinjve, kurse njerëzve të lumtur do t’u lehtësohen veprat e të lumturve.”

Pastaj recitoi:

﴿فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ۖ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ۖ فَسَنِيَّاهُ لِلْيُسْرَىٰ ۖ وَأَمَّا مَنْ خَلَجَ ۖ وَأَسْتَغْنَىٰ ۖ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ ۖ فَسَنِيَّاهُ لِلْعُسْرَىٰ ۖ﴾

“Sa i përket atij që jep (për Hir të Allahut), ka frikë (nga Ai) dhe dëshmon për vërtetësinë e më të bukurës (besimit), Ne do t’ia lehtësojmë atij rrugën drejt shpëtimit. Kurse atij që është koprrac, ndihet i vetëmjaftueshëm dhe e quan gënjeshtër më të bukurën (besimin), Ne do t’ia lehtësojmë rrugën drejt dënimit.”⁵⁹

Pyetje 47: Çfarë do të thotë “La ilahe il-lAllah”?

⁵⁸ El-Lejl, 5-10.

⁵⁹ El-Lejl, 5-10.

Përgjigje: Kuptimi i saj është: s’ka të adhuruar me hak, me të drejtë pos Allahut; dhe argument për këtë është Fjala e të Lartësuarit:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾

“Dhe Zoti yt ka urdhëruar që të mos adhuroni askënd tjetër pos Atij.”⁶⁰

Dhe Fjala e Tij “që të mos adhuroni askënd tjetër” ka kuptimin “la ilahe” s’ka të adhuruar, kurse Fjala e Tij “pos Atij” ka kuptimin “il-lAllah” pos Allahut”.

Pyetje 48: Cili është Teuhidi që Allahu e ka bërë obligim mbi robërit përpara namazit dhe agjërimit?

Përgjigje: Ai është Teuhidi i Ibadetit (adhurimit), prandaj mos iu lut askujt tjetër pos Allahut të vetëm e të paortakë, mos iu lut profetit apo dikujt tjetër, sikurse ka thënë i Lartësuari:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

“E me të vërtetë xhamitë janë për Allahun prandaj mos i lut askujt tjetër krahas Allahut.”⁶¹

⁶⁰ El-Isra`, 23.

⁶¹ El-Xhinn, 18.

Pyetje 49: Cili është më i virtytshëm: fukarai durimtar apo pasaniku falenderues? Dhe cili është kufiri i durimit dhe kufiri i falenderimit?

Përgjigje: Sa i përket çështjes së pasanikut dhe fukarait, edhe durimtari edhe falenderuesi janë prej besimtarëve më të virtytshëm dhe më i miri prej tyre është ai më i devotshmi, sikurse ka thënë i Lartësuari:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَوُّكُمْ﴾

“Vërtet, më i nderuari nga ju tek Allahu është ai më i devotshmi.”⁶²

Kurse sa i përket kufirit të durimit dhe kufirit të falenderimit: ajo që është e mirënjohur tek dijetarët është se durimi është e kundërta e pikëllimit, kurse falenderimi është që t’i bindesh Allahut me mirësinë që Ai të ka dhënë.

Pyetje 50: Cila është këshilla juaj për mua?

Përgjigje: Unë të këshilloj dhe të inkurajoj që të studjosh dhe të kuptosh Teuhidin, të lexosh librat e Teuhidit sepse ato të sqarojnë realitetin e Teuhidit me të cilin Allahu dërgoi të Dërguarin e Tij, dhe realitetin e Shirkut të cilin e ndaloi Allahu dhe i Dërguari i Tij dhe na njoftoi se Ai nuk e fal atë, se Xheneti është harram (i ndaluar) për atë që bën Shirk dhe se kush bën Shirk i ka veprat të asgjësuar.

⁶² El-Hixhurat, 13.

Dhe thelbi i të gjitha çështjeve qëndron në njohjen e realitetit të Teuhidit me të cilin Allahu dërgoi të Dërguarin e Tij dhe me të njeriu bëhet Musliman, duke u ndarë kështu nga Shirku dhe Mushrikunët.

Pyetje 51: Shkruaj për mua disa fjalë me të cilat Allahu do të më japë dobi.

Përgjigje: Gjëja e parë për të cilën të këshilloj është që të reflektosh rreth Mesazhit me të cilin erdhi Muhamedi (sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem) nga Allahu Tebarake ue Te’ala, sepse ai erdhi nga Allahu me çdo gjë që i nevojitet njerëzve dhe nuk la gjë që i afron ata tek Allahu dhe Xheneti i Tij përveç se ua urdhëroi; dhe nuk la gjë që i largon nga Allahu dhe i afron në Dënimin e Tij përveç se ua ndaloi dhe i paralajmëroi.

Kështu që, Allahu ua ka ngritur argumentin njerëzimit gjer në Ditën e Kijametit; andaj nuk i ka mbetur askujt ndonjë argument kundër Allahut pas dërgimit të Muhamedit (sal-lAllahu ‘alejhi ue sel-lem).

Ka thënë Allahu ‘Azze ue Xhel-le për të (Pejgamberin ‘alejhis-salatu ues-salam) dhe për vëllezërit e tij Muslimanë:

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَآلِ سَبَاطٍ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ

عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى
 اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

“Ne të kemi shpallur ty ashtu siç i kemi shpallur Nuhut dhe pejgamberëve pas tij; dhe i kemi shpallur Ibrahimit, Isma’ilit, Is’hakut, Jakubit dhe bijve të tij, si dhe Isait, Ejubit, Junusit, Sulejmanit dhe Davudit i dhamë Zeburin. Për disa të dërguar të kemi treguar tashmë dhe për disa të tjerë nuk të kemi treguar. Dhe Allahu i ka folur Musait drejtpërdrejtë me fjalë . (Këta janë) të dërguar që kanë sjellë lajme të mira e kanë paralajmëruar, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të dërguarve. Se, Allahu, është i Plotfuqishëm dhe i Urtë.”⁶³

Dhe gjëja më e madhe që ai solli nga Allahu dhe gjëja e parë që ua urdhëroi njerëzve është veçimi i Allahut në adhurimin e Tij të vetëm e pa i shoqëruar askënd tjetër, që e gjithë feja të jetë vetëm për Atë, siç ka thënë i Lavdishmi e i Madhërishmi:

﴿يَا أَيُّهَا الْمَدَّثِرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾﴾

“O ti i mbëshjellë, çohu dhe paralajmëro dhe Zotin tënd madhëroje.”⁶⁴

Kuptimi i Fjalës së Tij “dhe Zotin tënd madhëroje”, do të thotë: Madhëroje me Teuhid dhe adhurim të pastër për Atë të vetëm e pa i shoqëruar askënd. Dhe kjo është përpara urdhërimit të namazit, zekatit, agjërimit, haxhit dhe ritualeve të tjera të Islamit.

⁶³ En-Nisa`, 163-165.

⁶⁴ El-Muddethir, 1-3.

Kuptimi i Fjalës së Tij “**çohu dhe paralajmëro**”, do të thotë: paralajmëro kundër Shirkut në adhurimin e Allahut të vetëm e të paortakë. Dhe kjo është përpara paralajmërimit kundër zinasë (imoralitetit), vjedhjes, kamatës, dhunimit të njerëzve dhe gjynaheve të tjera të mëdha.

Dhe ky parim është më madhështori nga parimet dhe obligimet e Fesë dhe për këtë Allahu krijoi krijesat e Tij, sikurse ka thënë i Lartësuari:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

“Dhe nuk i kam krijuar xhinët dhe njerëzit veçse që të më adhurojnë Mua.”⁶⁵

Dhe për këtë Allahu dërgoi të Dërguarit dhe zbriti Librat, sikurse ka thënë i Lartësuari:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

“Dhe vërtetë Ne dërguam tek çdo popull të dërguar (që të thonin): Adhuroni Allahun të vetëm dhe largojuni Tagutit (idhujve e zotrave të kotë).”⁶⁶

Dhe për këtë u ndanë njerëzit në Muslimanë e qafira.

Prandaj kush i përmbush urdhërat e Allahut dhe vjen Ditën e Kijametit me Teuhid, pa i shoqëruar Atij askënd në adhurim, hyn

⁶⁵ Edh-Dharijjat, 56.

⁶⁶ En-Nahl, 36.

në Xhenet. Dhe kush i bën Atij Shirk hyn në Zjarr, edhe nëqoftë ai nga njerëzit që ka bërë më shumë ibadet.

Ky është kuptimi i thënies tënde “**La ilahe il-Allah**”, sepse “*ilah*” është ai të cilit i drejtohet lutja dhe nga i cili shpresohet arritja e mirësisë dhe largimi i të keqes, atij i kihet frikë dhe atij i mbështetesh.

Përktheu: Alban Malaj

‘Auali, Mekkeh

E Xhuma, 23 Rabij’ eth-Thaniij 1433 Hixhrij/16 Mars 2012 Miladij